

На сьогоднішній день політичні терміни більшою мірою, ніж терміни інших наук, зазнають подібних процесів. Так, згідно з Т.Б. Крючковою, більшість слів загальнолітературної мови стали термінами політичних досліджень у XVIII–XIX ст., у той час як зараз набагато більше розповсюдження має протилежний процес – розширення значення термінів політології, їх використання поза науковим і навіть поза політичним контекстом, тобто детермінологізація [3, с. 84].

Таким чином, термінологія політичних досліджень викликає великий інтерес з боку семантичної деривації. Такий спосіб словотворення є найбільш продуктивним у вказаній сфері в теперішній час, так як значення термінів політології змінюються досить активно.

Література

1. Агапова Г.Н. Английская химическая терминология как совокупность трёх семиотических систем. Автореф. дис... канд. філол. наук. – М., 1976.
2. Никитин М.В. Основы лингвистической теории значения. – М., 1988.
3. Крючкова Т.Б. Особенности формирования и развития общественно-политической лексики и терминологии. – М., 1985.
4. A Supplement to the Oxford English Dictionary. – Oxford, 1972. – V. 1.
5. N. Page. “Empowerment: What is it?” <http://www.joe.org/joe/1999/october/comm1.html>.
6. Safire’s New Political Dictionary. – New York, 1993.
7. The Oxford English Dictionary. – Oxford, 1933. – V. 2.
8. The Oxford English Dictionary. – Oxford, 1933. – V. 3.
9. Times, 11 листоп. 1959 р.
10. <http://thomas.loc.gov/cgi-bin/guery/z?r102:E26N01-C1000>:

УДК 37.048.4.378.147 (477)

КОНЦЕВА С.В.
(Хмельницький)

ПРОФЕСІЙНА СПРЯМОВАНІСТЬ МАЙБУТНІХ ПЕРЕКЛАДАЧІВ – ВАЖЛИВА СКЛАДОВА МОТИВАЦІЇ СТУДЕНТІВ ДО НАВЧАЛЬНОГО ПРОЦЕСУ

Формування повноцінної особистості студента має важливе практичне значення. Забезпечення позитивного відношення до професії є важливим чинником підвищення учбової успішності студентів, а позитивне відношення в свою чергу формується на основі компетентного уявлення про майбутню професію.

В процесі навчання студент зіштовхується з низкою проблем, психолого-педагогічний аспект яких пов’язаний з пристосуванням до нової дидактичної ситуації, принципово відрізненої від шкільної формами та методами організації учбового процесу. Ця новизна та пов’язані з нею труднощі створюють свого роду дидактичний бар’єр, який повинен бути подоланий. З цього слідує, що у розвитку особистості майбутнього фахівця важливе значення має формування позитивних мотивів та дійсних цілей, оскільки мотиви та цілі являються важливими детермінантами діяльності.

Мотивація – це циклічний процес безперервного взаємного впливу та перетворень, у якому суб’єкт дії та ситуація взаємно впливають одне на одного, і результатом якого є реально простежена поведінка. Мотивація пояснює цілеспрямованість дії, організованість та стійкість цілісної діяльності, спрямованої на досягнення окремої цілі [3, с. 44–45].

Численні теорії мотивації стали з’являтися ще у працях стародавніх філософів. Вивченням мотивації людини займалися Д. Макклелланд, Д. Аткинсон, Г. Хекхаузен, Г. Келлі, Ю. Роттер, К. Роджерс, Р. Мей, А.Н. Леонтьєв та ін.

Учбова мотивація визначається як приватний вид мотивації, включений в певну діяльність, – в даному випадку діяльність учення. Як підкреслює, провідний психолог, що займається вивченням мотивації учбової діяльності А.К. Маркова, “мотивація учення складається з ряду спонук, що постійно змінюються і вступають в нові покоління. Тому становлення мотивації є не просте зростання позитивного або посилювання негативного відношення до учення, а ускладнення структури мотиваційної сфери, що стоїть за ним” [2, с. 688].

Згідно І. Кону професійне самовизначення людини починається далеко в його дитинстві, коли в дитячій грі, дитина приймає на себе різні професійні ролі, і програє пов'язані з ним поведінки. І закінчується в ранній юності, коли вже необхідно ухвалити рішення, яке вплине на все подальше життя людини.

Загальною кінцевою метою навчання у ВНЗ є професійна підготовка фахівців, те відношення студентів до своєї майбутньої професії можна розглядати як форму і міру ухвалення кінцевої мети навчання. Найбільш узагальненою формою відношення людини до професії є професійна спрямованість (становлення), яка характеризується як інтерес до професії і схильність займатися нею. Н.В. Кузьміна виділяє такі властивості професійної спрямованості, як об'єктивність, специфічність, опірність, валентність, задоволеність, узагальненість, стійкість [1, с. 15].

Учбова мотивація складається з оцінки студентами різних аспектів учбового процесу, його змісту, форм, способів організації з погляду їх особистих індивідуальних потреб і цілей, які можуть співпадати або не співпадати з цілями навчання.

Становлення майбутнього фахівця як висококваліфікованого фахівця, на думку В.А. Якуніна, Н.В. Нестерової, можливо лише при сформованому мотиваційно-ціннісному відношенні в його професійному становленні. Н.Б. Нестерова, аналізуючи психологічні особливості розвитку навчально-пізнавальної діяльності студентів, розділяє весь період навчання на три етапи:

Етап I (I курс) характеризується високими показниками професійних і учбових мотивів. Разом з тим вони ідеалізуються, оскільки обумовлені розумінням їх суспільного сенсу, а не особового.

Етап II (II–III курси) відрізняється загальним зниженням інтенсивності всіх мотиваційних компонентів. Пізнавальні і професійні мотиви перестають управляти учбовою діяльністю.

Етап III (IV–V курси) характеризується тим, що росте ступінь усвідомлення і інтеграції різних форм мотивів навчання [4, с. 78–80].

Під професійною мотивацією розуміється сукупність чинників і процесів, які, відбиваючись в свідомості, спонукають і направляють особу до вивчення майбутньої професійної діяльності. Професійна мотивація виступає як внутрішній рушійний чинник розвитку професіоналізму і особи, оскільки тільки на основі її високого рівня формування, можливий ефективний розвиток професійної і утвореної культури особи.

При цьому під мотивами професійної діяльності розуміється усвідомлення предметів актуальних потреб особи (здобування вищої освіти, саморозвитку, самопізнання, професійного розвитку, підвищення соціального статусу і так далі), учбових завдань, що задовольняються за допомогою виконання, і ті, що спонукають його до вивчення майбутньої професійної діяльності [5, с. 12].

Якщо студент усвідомлює, що за професію він обрав і вважає її гідною і значущою для суспільства, це, безумовно, впливає на те, як складається його навчання. Таким чином, формування позитивного відношення до професії є важливим чинником підвищення учбової успішності студентів. Але само по собі позитивне відношення не може мати істотного значення, якщо воно не підкріплюється компетентним уявленням про професію (у тому числі і розумінням ролі окремих дисциплін) і погано пов'язано із способами оволодіння нею.

Очевидно, у коло проблем, пов'язаних з вивченням відношення студентів до вибраної професії, повинен бути включений цілий ряд питань. Це: 1) задоволеність професією; 2) динаміка задоволеності від курсу до курсу; 3) чинники, що впливають на формування задоволеності: соціально-психологічні, психолого-педагогічні, диференціально-психологічні, у тому числі і статеві; 4) проблеми професійної мотивації, або, іншими словами, система і ієрархія мотивів, що визначають позитивне або негативне відношення до вибраної професії.

Професійний перекладач завжди непомітний. Непомітність, нейтральність – невід'ємні якості професійного перекладача. Професійний переклад сприймається читачем чи слухачем не як переклад, а як текст на рідній мові. Завдяки таланту перекладачів герої Хемінгуей, Ремарка, Грема Гріна розмовляють нашою мовою, ми їх переказуємо і цитуємо. Але лише небагато освічених людей знають імена, наприклад, Райт-Ковальнової чи Кашкіна, талановитих перекладачів, вклад яких важко переоцінити.

Перекладач завжди ходить вузькою і ненадійною стежкою нечітких міжмовних відмінностей. Втратити репутацію професійного перекладача можна в один момент. Посилання на неправильний переклад – достатньо поширений прийом дипломатів та інших замовників перекладу. Бути уважним – одна із основних заповідей перекладача.

Таким чином, професія перекладача складна, нервова і надзвичайно виснажлива. Втім, це гарна професія, бо надзвичайно цікава. Ніяка інша не ставить перед фахівцем щохвилини стільки складних завдань. Ніяка інша професія не надає унікальної можливості спостерігати за різними

людьми (від президентів до простих робітників) в різних ситуаціях (від війни до наукового семінару) при цьому лишатись непоміченими. Ніяка інша професія не надасть можливості побачити стільки інших країн, вивчити стільки інших звичаїв.

Професія перекладача без сумніву складна, але вирішення перекладацьких завдань можна полегшити, якщо володіти необхідним мінімумом відомостей про професію перекладача. І завдання кожного викладача перекладацьких дисциплін полягає у наданні майбутнім перекладачам необхідного мінімуму відомостей про дану професію і формуванні позитивного ставлення у студентів до своєї майбутньої професії. До мінімуму відомостей про професію перекладача входять відомості про моральний кодекс та етику перекладацької професії; інформація про робочий контракт, в якому обговорюються функції і оплата роботи перекладача; знання про захист прав перекладача і організації, які цей захист забезпечують; інформація про рівень і умови роботи західних перекладачів та інше. Викладачам перекладацьких дисциплін потрібно вчити майбутніх перекладачів поважати свою майбутню професію і вони, в свою чергу, навчать поважати свою професію замовників перекладу.

Формування стійкого позитивного відношення до професії – одне з актуальних питань педагогіки і педагогічної психології. Тут ще немало невіршених завдань. У сучасних умовах динамічного розвитку професійних знань, через вимоги, що висуваються до особи, про безперервну професійну освіту і вдосконалення, подальша розробка вказаної проблеми набуває великої значущості. Її конкретне рішення багато в чому залежить від спільних зусиль педагога і психолога – як на стадії роботи профорієнтації в школі, так і в процесі професійного навчання. Ці зусилля в основному зводяться до надання особі компетентної психолого-педагогічної допомоги в пошуку професії для себе і себе в професії. Звичайно, завдання це нелегке, та зате важлива і благородна справа, її успішне вирішення допоможе людині запобігти перетворенню своєї майбутньої професійної долі в шлях без мети і орієнтирів.

Література

1. Асеев В.Г. Мотивация учебной деятельности и формирование личности. – М., Питер, 1976. – 234 с.
2. Анастези А., Урина С. Психологическое тестирование. – СПб.: Питер, 2001. – 102 с.
3. Ильин Е.П. Мотивация и мотивы. – СПб.: Питер, 2000. – 388 с.
4. Леонтьев А.Н. Деятельность. Создание личности. – М.: 1977. – 570 с.
5. Реан А.А. О ценностно-мотивационной сфере студентов-универсантов / А.А. Реан, Т.В. Андреева, Н.Н. Киреева // Ананьевские чтения – 99: Тезисы науч.-практ. конф. – 1999. – С. 2.

УДК 81.25.27

КРАМАР В.Б.
(Хмельницький)

ПЕРЕКЛАД ІНВЕРТОВАНИХ СИНТАКСИЧНИХ ОДИНИЦЬ

Розглянуто функціональні і стилістичні особливості інвертованих елементів речень в англійському та українському художньому мовленні. Означено загальні методи перекладу цих одиниць. На матеріалі роману М. Спарк “Симпозіум” визначено конкретні прийоми адекватного відтворення інвертованих елементів залежно від їхнього типу і контексту.

Шляхи перекладу інвертованих одиниць синтаксису з англійської мови на українську сьогодні ще мало досліджені. Вітчизняні перекладознавці нечасто обирають цей аспект предметом дослідження. І хоча В. Кухаренко справедливо посилається на слова У. Новотна, про те, що “з усіх елементів, які надають осмисленість висловлюванню, наймогутнішим є синтаксис...” [3, с. 59], за винятком окремих слушних розвідок у дисертації О. Мушніної “Граматичні особливості українського перекладу англомовної науково-технічної та художньої прози” [5] ми не знаходили в сучасній українській філології інших ґрунтовніших досліджень з теми. Російські лінгвісти, зокрема В. Бреус, В. Шевякова, С. Толстой, приділяють проблемі пильнішу увагу, однак, невизначеного досі залишається більше, ніж конкретних рекомендацій. Отже, об’єктом нашої наукової розвідки стануть інвертовані синтаксичні одиниці англійського художнього мовлення, а предметом – засоби їхнього адекватного відтворення у перекладі українською мовою.

Функція інвертованого члена речення полягає у створенні додаткового логічного чи емоційного змісту. Англійська і українська мовленнєві культури можуть по-різному оформлювати зазначені